

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 22. tammikuuta 2021
(OR. en)

5568/21

AG 5
INST 24
PE 8
DATAPROTECT 16
FREMP 8
COPEN 31
COSI 13
ENFOPOL 28
IXIM 28
JAI 54

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	C(2021) 32 final
Asia:	KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS, annettu 7.1.2021, eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Biometristen tietojen avulla tapahtuvan joukkovalvonnan kieltäminen” rekisteröinnistä

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja C(2021) 32 final.

Liite: C(2021) 32 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 7.1.2021
C(2021) 32 final

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS,

annettu 7.1.2021,

**eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Biometristen tietojen avulla tapahtuvan
joukkovalvonnan kieltäminen” rekisteröinnistä**

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS,

annettu 7.1.2021,

eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Biometrinen tietojen avulla tapahtuvan joukkovalvonnan kieltäminen” rekisteröinnistä

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta 17 päivänä huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788¹ ja erityisesti sen 6 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Pyyntö eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Biometrinen tietojen avulla tapahtuvan joukkovalvonnan kieltäminen” rekisteröimiseksi esitettiin komissiolle 15 päivänä lokakuuta 2020. Komissio ilmoitti järjestäjärühmälle 11 päivänä marraskuuta 2020 arvionsa², jonka mukaan aloitetta ei voitu rekisteröidä kokonaisuudessaan, koska eräät siinä ehdotetut toimenpiteet eivät olleet asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan c alakohdassa esitetyn vaatimuksen mukaisia. Ehdotetussa aloitteessa komissiota pyydettiin antamaan komission suositus, käynnistämään rikkomusmenettelyjä ja tekemään kattavia tutkimuksia, vaikka asetuksen nojalla komissiota voidaan ainoastaan pyytää tekemään ehdotuksia unionin säädöksiksi.
- (2) Tämän seurauksena komissiolle toimitettiin muutettu aloite 7 päivänä joulukuuta 2020.
- (3) Muutetun aloitteen tavoitteet ovat seuraavat: ”Pyydämme Euroopan komissiota sääntelemään tiukasti biometrinen teknologioiden käyttöä, jotta voidaan välttää aiheeton puuttuminen perusoikeuksiin. Pyydämme komissiota erityisesti kieltämään sekä lainsäädännössä että käytännössä biometrinen tunnistamisen ja mielivaltaisesti kohdennetun käytön, joka voi johtaa laittomaan joukkovalvontaan. Tällaisia yksityisyyttä loukkaavia järjestelmiä ei saa kehittää, ottaa käyttöön (edes kokeiluluonteisesti) eikä käyttää julkisissa eikä yksityisissä yhteisöissä siltä osin kuin ne voivat johtaa tarpeettomaan tai suhteettomaan puuttumiseen ihmisten perusoikeuksiin. On näyttöä siitä, että EU:n jäsenvaltioiden ja virastojen harjoittama biometrinen joukkovalvonta on johtanut EU:n tietosuojalainsäädännön loukkauksiin ja että se on aiheettomasti rajoittanut yksilöiden perusoikeuksia, kuten yksityisyyden suoja, sananvapautta, oikeutta osoittaa mieltään ja oikeutta olla joutumatta syrjityksi. Biometriin tietoihin perustuvan valvonnan, profiloinnin ja ennustamisen laajamittainen käyttö on uhka oikeusvaltioperiaattelelle ja kaikkein perustavimmanluonteisille vapauksillemme. Sen vuoksi kehotamme tässä eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa komissiota ehdottamaan säädöstä, joka perustuu

¹ EUVL L 130, 17.5.2019, s. 55.

² C(2020) 7869.

yleisessä tietosuojasetuksessa³ ja lainvalvontatarkoituksessa käsiteltävien henkilötietojen suojasta annetussa direktiivissä⁴ asetettuihin yleisiin kieltoihin ja jossa ne otetaan kaikilta osin huomioon, jotta voidaan varmistaa, että biometrisiin tietoihin perustuva joukkovalvonta erikseen ja nimenomaisesti kielletään EU:n lainsäädännössä.”

- (4) Kansalaisaloitteen aihetta, tavoitteita ja taustaa kuvataan yksityiskohtaisemmin sen liitteessä, jossa myös todetaan, että eri viranomaiset, kuten kansalliset ja EU:n lainvalvontaviranomaiset, sekä yksityiset yhteisöt käyttävät yhä enemmän biometrisiä tietoja ihmisten tunnistamiseen tai profilointiin julkisissa tiloissa, mikä merkitsee lähtökohtaisesti tarpeetonta ja suhteetonta puuttumista moniin eri perusoikeuksiin, kuten yksityisyyteen ja tietosuojaan. Lisäksi liitteessä todetaan, että vaikka ”voimassa olevassa EU:n lainsäädäntökehyksessä täsmennetään [...], että biometristen tietojen käyttö on rajoitettava siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä oikeutetun tavoitteen saavuttamiseksi, ellei oikeasuhteisuuden periaatteesta muuta johdu [...], tällaisiin yleisiin periaatteisiin sovelletaan laajoja poikkeuksia”.
- (5) Järjestäjät ovat toimittaneet lisää taustatietoja ehdotuksestaan unionin säädökseksi ja sen mahdollisista liitännäistoimenpiteistä sekä säädösluonnoksen.
- (6) Muutetussa aloitteessa komissiota kehoitetaan esittämään säädösehdotus, jossa kielletään sellainen biometristen tunnisteiden summittainen käyttö, joka voi johtaa joukkovalvontaan. Kuten komissio jo totesi järjestäjille 11 päivänä marraskuuta 2020 esittämässään arviossa, ehdotuksen oikeusperustana voisi olla perustamissopimuksen 16 artiklan 2 kohta tai 114 artikla tai molemmat sen mukaan, kielletäisiinkö biometristen tunnisteiden käyttö kokonaan vai säänneltäisiinkö sitä tiukasti. Perustamissopimuksen 16 artiklan 2 kohdan muodostaman oikeusperustan nojalla komissio voi ehdottaa säädöksiä, jotka koskevat luonnollisten henkilöiden suojaa unionin toimielinten, elinten ja laitosten sekä jäsenvaltioiden silloin, kun viimeksi mainitut toteuttavat unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, suorittaman henkilötietojen käsittelyn yhteydessä, sekä sääntöjä, jotka koskevat näiden tietojen vapaata liikkuvuutta. Perussopimuksen 114 artiklassa annetaan komissiolle valta hyväksyä sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevia toimenpiteitä jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämiseksi.
- (7) Mikään kansalaisaloitteen osista ei näin ollen asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla ylitä selvästi komission toimivaltaa tehdä perussopimusten soveltamiseksi ehdotuksia unionin säädöksiksi.
- (8) Aloitteen liitteessä mainitaan neljä mahdollista liitännäistoimenpidettä. Koska komissiota ei pyydetä tekemään ehdotusta unionin säädökseksi mistään näistä toimenpiteistä, ne eivät täytä asetuksen 6 artiklan 3 kohdan c alakohdassa asetettua vaatimusta niin, että ne voitaisiin rekisteröidä osana aloitteen kohdetta. Kyseiset toimenpiteet jäävät näin ollen tämän rekisteröintipäätöksen soveltamisalan

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (direktiivi lainvalvontatarkoituksessa käsiteltävien henkilötietojen suojasta) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

ulkopuolelle. Jos komissio kuitenkin katsoo, että on aiheellista antaa ehdotus säädökseksi aloitteen kattamalla alalla, se voi myös harkita mahdollisuutta ottaa ehdotuksessa huomioon jotkin näistä toimenpiteistä, eli tarpeen antaa jäsenvaltioille ohjeistusta säädöksen täytäntöönpanosta, tietosuojaviranomaisten osallistumisesta säädöksen soveltamiseen sekä tekoälyä käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän⁵ eettisten ohjeiden sisällöstä ja periaatteista.

- (9) Järjestäjär ryhmä on antanut riittävän näytön siitä, että asetuksen (EU) 2019/788 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttyvät, ja on nimennyt yhteyshenkilöt kyseisen asetuksen 5 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.
- (10) Kansalaisaloite ei ole selvästi oikeuden väärinkäyttöä, aiheeton tai tehty haitantekotarkoituksessa, eikä se ole myöskään selvästi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa esitettyjen unionin arvojen eikä Euroopan unionin perusoikeuskirjaan kirjattujen oikeuksien vastainen.
- (11) Yhteenvetona todetaan, että kansalaisaloite ”Biometrinen tietojen avulla tapahtuvan joukkovalvonnan kieltäminen” täyttää kaikki asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan c alakohdassa asetetut vaatimukset, minkä vuoksi se olisi rekisteröitävä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Rekisteröidään eurooppalainen kansalaisaloite ”Biometrinen tietojen avulla tapahtuvan joukkovalvonnan kieltäminen”.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Biometrinen tietojen avulla tapahtuvan joukkovalvonnan kieltäminen” järjestäjille, joita edustavat ja joiden yhteyshenkilöinä toimivat Diego Javier NARANJO BARROSO ja Riccardo COLUCCINI.

Tehty Brysselissä 7.1.2021

Komission puolesta
Věra JOUROVÁ
Varapuheenjohtaja

⁵ <https://ec.europa.eu/futurium/en/ai-alliance-consultation/guidelines>